

ECONOMIA ■

La previsió és que els preus de l'oli es mantinguin elevats uns mesos més

NARRATIVA ■

El conte guanyador del Concurs de Narrativa Curta La Gralla, de Griselda Guiteras

EL

MAGAZÍN

Núm. 293

Divendres, 8 de setembre de 2023

JORDI BASTÉ

"La ràdio fa companyia permanent; jo encara dormo amb la ràdio sota el coixí"

BERNAT CERO

ENTREVISTA

JORDI BASTÉ

“Ara la gent vol que li expliquis el que està passant. En present: ni futur ni passat”

Fa més de deu anys que Jordi Basté (Barcelona, 1965) lidera el ‘prime time’ radiofònic a Catalunya, des d’‘El món a RAC1’. Aquesta setmana ha començat nova temporada –la dissetena– del programa que acompanya cada dia més de 700.000 catalans, segons el darrer Estudi General de Mitjans. La perspectiva de l’actualitat que ha de venir durant el curs i la fortalesa de l’equip són el que el fa decidir a continuar. Això, i la seva passió. La ràdio, sempre la ràdio, visca la ràdio.

**Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Bernat Cedó**

Fem aquesta entrevista a Vic, el dia que es presenta la programació de RAC1 a L’Atlàntida. Quan els lectors la tinguin al davant, vostè ja portarà una setmana de la seva 17a temporada amb *El món a RAC1*. La decisió de continuar la pren any a any, partit a partit?

És *guardiolisme*, Guardiola ja diu que les decisions es prenen any a any. Pot haver-hi molts motius: per esgotament, per edat, per avorriment (no meu sinó dels mateixos oients)... Vas palpant l’ambient i prens la decisió de fer un any més o d’anar preparant l’adeu, que evidentment està més a prop que lluny.

Què mou Jordi Basté a seguir? El lideratge, els premis com aquest últim Ondas, l’equip, l’actualitat que veu a venir?

És com una mandonguilla de tot. És evident que hi ha un element prioritari, que és l’equip. Si veiés que està esgotat i que no seguirà, que no estaria a l’alçada del que tinc ara, seria el primer motiu per deixar-ho. Els premis t’ajuden i t’alegren, però no són un factor prioritari. Sí que és important el cansament. Jo sempre he dit que soc una persona més de nit que de dia. I ja són molts anys que visc amb aquest ritme canviat. Si fa vint anys m’haguessin dit que m’estaria llevant cada dia a les 4 de la matina-

da, hauria apostat clarament que no ho faria. I encara un altre element important: et mires la temporada i penses què passarà la que ve. Això t’ajuda molt: que si unes eleccions europees, que si uns Jocs Olímpics... i dius “vinga, va, un any més!”.

... i el compte enrere de despertadors es torna a actualitzar!

Aproximadament, a uns dos-cents vint!

Quan s’està al capdavant d’un vaixell com *El món a RAC1* –un transatlàntic, com ha dit Sergi Ambudío el dia que fem aquesta entrevista– les correccions de rumb han de ser molt mesurades? L’oient s’enganxa a unes rutines i potser no deixa marge a gaire novetats.

Hi ha gent que diu que les coses s’han de tocar quan funcionen. Però als matins la gent està habituada a uns costums, uns rituals, i en això soc molt clàssic. Me’n recordo que quan plovia, el meu pare em portava en cotxe a l’escola, perquè normalment hi anava caminant o en autobús. Posava Ràdio 4, i jo sabia que a les 7 i 40 minuts entrava la informació del temps i després, un conte que explicava no sé qui. El pare sabia que si a les 7 i 40 no anava pel carrer Horta sinó més enrere, era que feia tard. A *El món a RAC1* ho he volgut aplicar sempre, això. Que la gent sàpiga on ha de ser quan a 3/4 de 8 entra la notícia econòmica. La vida està feta de

rituals, i el matí és un espai molt pausat.

Quins canvis ha detectat en els interessos de l'audiència en els últims anys? Veníem d'un període molt polititzat, el del procés, entrem en una pandèmia, en sortim amb una crisi galopant... Què vol, ara, l'oient?

A aquestes alçades del segle XXI, i en bona part per culpa de la pandèmia, estem en una època d'extraordinària sensibilitat. És un segle d'emocions, i la pandèmia ens ho va fer experimentar en positiu i en negatiu. Estem parlant més de les malalties mentals, tenim més dubtes, ens hem aproximat més a la família, la nostra tribu... Per tant, el programa ha d'anar per aquest to més sensible. Igual que ens ha passat una altra cosa: la rapidesa amb què la informació passa a través de les xarxes socials o els diaris digitals. Hi ha una paraula que cada vegada veig més que hem d'eliminar de les ràdios: és *seccions*.

La gent no vol seccions, als matins: allò que fa vint anys era imprescindible, ara s'ha d'evitar. El que vol és que li expliquin el que està passant, en present: ni futur, ni passat. Perquè en el futur, ja veurem què passa. I el passat, si és nostàlgic encara, però del més recent no en vol ni sentir a parlar: no li parlis de la pandèmia, ni de segons quins elements polititzats. Cada vegada hem d'estructurar més els programes en present, i no en compartiments estancs.

Així de passada, ha fet un esment a les malalties mentals. Vostè no ha tingut problema a parlar-ne. Sé de gent que li agraeix que una persona pública com vostè hagi parlat dels seus propis problemes perquè ajuda a treure'n l'estigma.

Jo soc TOC (Trastorn Obsessiu Compulsiu) i TDAH (Trastorn per Dèficit d'Atenció i Hiperactivitat) i ho he explicat més d'una vegada. He treballat amb psicòleg i amb psiquiatre: no estic tarat ni mal fet, però vaig néixer amb uns problemes que, per sort, tenen solució. I no ho sabia fins fa cinc anys, que m'ho va dir una psicòloga. A partir d'aquell moment vaig començar a entendre coses! Jo no entenia algunes de les meves reaccions, i ara me les explico.

Tanco el parèntesi. Tornem a l'actualitat: parlàvem de menys política, però entrem en temporada amb la perspectiva d'una possible tornada a les urnes a l'Estat, a més de les europees que comentava, amb campanya als Estats Units... Déu n'hi do!

I amb altres coses, eh? Aquest estiu ha passat una altra cosa de la qual a vegades sembla que ens avergonyim de parlar-ne.

I no es refereix al cas Rubiales, ja m'imagino...

No, no... Una part important de gent va parlar abans d'un tio *guaperes* que va trossejar la seva presumpta parella a Tailàndia. Això és un *Crim* molt salvatge! I per què no hem de parlar-ne? A les ràdios, estem començant a perdre la por d'allò a què ens han educat els diaris: parlar de política damunt de tot. Crec que la gent vol parlar de política, però en moments puntuals. Li agrada parlar de música, de cinema o de sèries... m'atreveria a dir que, quan vam començar fa 17 anys, érem el primer programa a parlar de sèries! I ara, la gent ja no demana quina pel·lícula has vist sinó quina sèrie estàs mirant. És a dir, tot va evolucionant: quan s'acosten unes eleccions catalanes, europees o americanes n'has de parlar, és clar. Però sense caure en la política per a polítics... o per a periodistes.

Li costa que els tertulians ho assumeixin?

Sí que costa. Però hi ha gent que està preparada per fer-ho. Un exemple que poso sempre és el de Màrius Carol. Culte, divertit... puc estar-hi d'acord o no, però ell pot parlar de futbol, de cinema o de política. N'hi ha d'altres que la política és el seu tema i no els treguis gaire d'aquí, i em posa una mica nerviós.

Va acabar la temporada anterior mostrant-se més contundent del que és habitual en vostè amb els polítics espanyols, els caps de llista que van esquivar les invitacions per venir al programa. Per què creu que passa això, si després els resultats que fan a Catalunya –bons o dolents– són decisius

“Si algú té la sensació d'angoixa, de solitud o de tristor, a la nit sobretot que és quan arriben els mals pensaments, li recomano que busqui un transistor petit –això que cada vegada és més difícil de trobar– i se'l posi sota el coixí per escoltar la ràdio. No amb música, sinó amb algú que li parli”

per a gairebé tots els partits?

Per por. A les últimes eleccions al Parlament, va venir al programa Pablo Casado... i la va espifiar. No des del meu punt de vista, però va ser molt sincer quan va dir que no estava d'acord amb els que deien que l'1 d'octubre s'estava votant en unes eleccions homologables i tampoc amb els que deien que no s'estava votant. A Madrid no l'hi van perdonar. I això no ens va ajudar. Aquesta vegada, Pedro Sánchez va dir que vindria, teníem data acordada, però ho va desconvocar l'endemà que féssim l'entrevista amb el president Puigdemont. I crec que ho va fer perquè tenia por de segons quines preguntes relacionades amb el que aquest havia dit: que havia negociat amb gent del PSOE. Ens van dir que no era per això, però apostaria que sí.

“La ràdio, sempre la ràdio”, com diu vostè. Però com veu els canvis en les formes de consum? Pugen generacions noves que estan més acostumades a sentir un pòdcast quan els interessa que no un programa en directe. Com ho veu?

Bé, però hi ha un carril central, l'autopista. I és la ràdio convencional. Almenys pel que fa als grans eixos: el matí, la tarda, els esports i els informatius. Què vull dir amb això? Que un programa de crims, un programa per a joves o un de cuina et poden anar per a un pòdcast. Però quan et lleves al matí, per saber què passa al món has de connectar la ràdio o la tele en directe. O si vols escoltar un partit de futbol. I això ho he dit milers de vegades: als anys 60 va sortir la tele en blanc i negre, als 80 va sortir la tele en color, després va arribar internet, i a cada pas deien que la ràdio es moriria. Ara els pòdcasts... i la ràdio no s'ha mort mai perquè hi ha coses que no canviaran. Jo al meu pare li deia que canviés d'emissora al cotxe i posés Los 40, i no ho feia mai! I al cap de pocs anys vaig començar a escoltar un programa que es feia a Antena3 Radio, divertidíssim, que es deia *Gomaespuma*. Anàvem a la disco i ens quedàvem al cotxe per escoltar-lo. Ara això ho podries escoltar en pòdcast, és clar. Però una cosa no canviarà: la generació que ara demana que el pare li posi música d'aquí a uns anys sentirà el fill que li demana el mateix, i ell no canviarà d'emissora perquè vol saber què passa al món.

I després hi ha aquella cosa que pot semblar una mica antiga, però que crec que encara és vàlida: la ràdio fa companyia. Hi ha algú a l'altra banda.

I és que la ràdio fa companyia permanentment,

sobretot a la nit. Jo encara dormo amb la ràdio sota el coixí. En la solitud necessites algú que t'acompanyi, i això passa amb la gent gran i la gent jove. Si algú té sensació d'angoixa, de solitud o de tristor, a la nit sobretot que és quan arriben els mals pensaments, li recomano que busqui un transistor petit –això que cada vegada és més difícil de trobar– i que se'l posi sota el coixí. No amb música, sinó amb gent que li parli.

Aquest estiu ha passat el relleu a Sergi Ambudí, un periodista fastigosament jove com sol dir vostè. Una bona redacció ha de ser intergeneracional? Ho dic perquè els que som com vostè o un servidor, a vegades se'ns qualifica com un tap.

La meva psicòloga sempre m'ho diu, que és molt important que la gent gran es barregi amb gent jove i al revés. Es crea un conflicte d'interessos, sí, però veus com pensem uns i com pensen els altres. Crec que el segle XXI és un segle de col·lectivitats. És important que la gent de diferents àmbits ens trobem i en parlem: no és el mateix el cervell d'algú de 28 anys d'ara que el de 28 anys de la meua generació. I no és el mateix algú de 50 anys d'ara que de la generació dels meus pares, que ja eren unes persones grans. És important que ho veiem. I que ho mesquem. És normal que diguin que som uns taps, però teníem tants o més problemes per trobar feina en aquest ofici: ens pagaven igual de malament que ara, i hi havia menys mitjans. Però hi ha una diferència: abans es pagava el talent.

Ara no?

Ara sembla que qui sigui talentós i puja és perquè és un *tropa*. I crec que no és així: moltes vegades el que puja és perquè té talent, i trobar-ne és complicat. Quan tens talent, sura. I si sura, treballaràs.

Ara que estem tan preocupats per la salut de la llengua, en el camp de la comunicació podríem dir que la ràdio sí que ha fet els deures?

La ràdio en català gaudeix de molt bona salut. M'atreveria a dir que el govern mai no ha agraït prou a la ràdio el que ha fet per la llengua, ja ho dona per descomptat... la ràdio va sola. Penso que ens haurien d'estimar més del que ens estimen. Si sumes RAC1, Catalunya Ràdio, la SER en català, Ràdio 4, les musicals, les locals... és una meravella! És un meravellós exercici democràtic: tu poses la ràdio que vols, en l'idioma que vols. I les dades que tenim són que RAC1, per exemple, l'escolta molta gent que no és catalanoparlant. I això és molt bo: hi ha gent que, encara que no el parli, entén el català i que potser el vol parlar o el vol aprendre, i li agrada escoltar-lo a la ràdio. Per molt que alguns polítics vulguin utilitzar la llengua com a arma llançívola, no ho és. És un nexa d'unió.

Si no fes *El món a RAC1* a vostè no ens l'imaginem fora de la ràdio. Però què li queda per fer i li agradaria?

És un altre dels motius pels quals no ho deixo! Fins que no em diguin què volen que faci, em sembla que no ho podré deixar, perquè soc molt insegur en això. M'agradaria molt anar de corresponsal a Nova York, sempre ho he dit. I una altra de les coses que m'entusiasma és anar allà on hi hagués la notícia, és a dir, ser un *redactor volant*: que si hi ha unes eleccions, uns Jocs Olímpics... o una guerra. Puc fer-ho, la meua canalla ja són grans.

Ho troba a faltar, fer carrer?

Sí, durant molts anys vaig ser redactor de carrer. M'agrada mirar, badar, i explicar-ho. Als Jocs Olímpics, per exemple, l'any que m'ho vaig passar més bé va ser el 2012 quan el Pepe Antich, que llavors era el director de *La Vanguardia*, em va dir “ves a Londres, però fes el que et doni la gana... que vagis a veure els esports, però també als carrers o a les discoteques”. Per a mi, va ser un *clic* mental bestial: reinventar-te, mirar, escriure... perquè a mi m'agrada escriure, més que parlar. Això no ho he pogut fer durant 17 anys, i m'horroritza. Quan em diuen *és que tu ets periodista* jo dic que no, que faig de comunicador. Periodista és el que està al carrer, que va a buscar notícies... un fotògraf és més periodista que jo, que estic tancat en un estudi explicant la vida.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Eleccions

Continuen les maniobres d'aproximació i possibles aparellaments postelectorals a Espanya. Més enllà dels molt afectuats a la política, el cert és que resulten força decebedores ja que tampoc, al capdavall, les possibilitats són gaires. Allargar tot aquest espectacle fins a Nadal, amb maniobres només pensades cap a la galeria –per imposar el relat, en diuen ara–, però sense possibilitats fàctiques no ajuda pas precisament a revaloritzar la ja poc considerada activitat política. El funambulisme del Partit Popular actuant com si fos possible la investidura de Feijóo resulta entre sobrer i patètica. Cap possibilitat, però mentre actuï com si fos candidat s'estalvia l'assalt final de Díaz Ayuso. Pel que fa al PSOE i l'esquerra, no tenen aritmèticament majoria. Que s'hi sumi amb plantejaments raonables Junts, resulta una pura il·lusió. Raonablement, ningú pot pensar que això sigui possible. Acceptar la realitat diuen que és el primer pas per intentar transformar-la. La nit electoral, el progressisme ens vam alegrar molt pel fet que el bloc de dretes extremes que ja es repartien els càrrecs d'una segura victòria van fracassar. Que ells no ho aconseguissin no significa que guanyés el bloc d'esquerres. No ho va fer. Encara que sembli impossible, es va produir un empat i la impossibilitat de construir una majoria parlamentària per a la investidura i, el que és tant o més important, per poder governar durant quatre anys. Que es fes algun intent d'aproximació a Junts –que no a Waterloo– per tal de sondejar i possibilitar una pista d'aterratge resulta entenedor,

però cal ser molt crèdul per pensar que això es podia aconseguir. El seu regne no és d'aquest món: ni juguen en la política real, ni tampoc tenen res de progressistes. La seva supervivència, encara que precària, passa per aferrar-se als mites.

Hi ha una frase reiterada aquests dies en el món de les esquerres: si es repeteixen eleccions, es poden perdre! Òbviament i probablement la millor manera que sigui així és el joc dels disbarats que en nom de bastir un simulacre de majoria es van produint reiteradament. Les exigències de Puigdemont ja se sabia

A hores d'ara, repetir eleccions no és cap drama, sinó una necessitat gairebé imperiosa

que no serien acceptables en cap noció bàsica d'estat de dret. L'especulació sobre l'encaix de l'amnistia fa molt mal a l'esquerra, però també a la dignitat. Un concepte que només és imaginable com a punt final però mai com a exigència de partida. S'han produït aquests dies fotografies poc acceptables. La frivolitat d'una certa esquerra torna a posar en el focus de la política catalana i espanyola conceptes i personatges que ja només representen una minoria exigua. La lleugeresa política del món de Sumar resulta una evidència més que perquè hi hagi un pacte de govern d'esquerres grinyolen més coses que els quimèrics

vots de Junts. La fragilitat de l'esquerra del PSOE és exagerada i, a hores d'ara, difícilment es pot pensar en cap estructura sòlida i amb continuïtat. Els factors Iglesias i Montero no han dit la darra paraula. Com tampoc ERC, a qui la competència en l'espai independentista els porta a abandonar el realisme de què havien fet gala. I, enmig d'això, cal acceptar PNB com a animal de companyia progressista...

Pedro Sánchez, que més que ningú es mou bé a la corda fluixa, juga amb el fet que ningú dels possibles socis es pot permetre una repetició d'eleccions que sembla que els seria electoralment contrària. En un context de repetició hi hauria un efecte concentració en els grans partits de cada bloc. Però la debilitat dels possibles socis, inclòs Junts, no dona perquè tothom se situï en exigències raonables. Ni Puigdemont, ni Junqueras, ni Irene Montero, ni Pablo Iglesias. Tothom s'ha expressat aquests dies com perquè els electors puguin decidir el que creguin convenient. A hores d'ara, repetir eleccions no és cap drama, sinó una necessitat gairebé imponderable. Certament hi ha el risc que guanyi el bloc de dretes, però també que es doni una victòria clara de les forces realment progressistes. Al cap i a la fi, depèn d'elles. És el que té la democràcia. Els països acaben per tenir els polítics i els governs que es mereixen. I això no es decideix el dia que s'obren les urnes, sinó justament abans, ara per ser més precisos. Ser clar, entenedor i coherent és una manera de guanyar-s'ho. Ho estem fent?

Eduard Roure

BADLANDS

Una cançó al vespre

M'he confegit una llista de cançons a Spotify que he intitulat Les cançons d'estiu no cal que siguin xorres. Peces que associo a l'estiu per efecte del meu propi, capriciós i intransferible algoritme cerebral, que no tenen res a veure amb la radiofórmula. Com és de preveure, n'hi ha de lluminoses i energètiques, i d'altres amb un toc d'embruix per assaborir el moment en què la tarda d'estiu declina amb el seu característic vespre plàcid de grills i bonança. No sé si incloure per aquest tram cançons del melancòlic i torturat Nick Drake depassa fins i tot les previsions més agosarades del meu algoritme impossible. La major part de les cançons del britànic –suïcidat el 1974 a l'edat de 26 anys– baden el seu nucli profund primer a partir d'una malenconia presentida en la veu xiuxiuejant que acompanya les pulsacions de guitarra, sovint sobre el coixí eteri d'una secció de cordes, una

llangor somiosa de dissabte a la tarda i passejos anglesos entre tanques de rododendres i fulles remoroses, un pòsit d'inquietud bategant-hi; després, advertides les paraules que canta, el despullament exacte d'una ànima afligida. I hi ha una cançó, que recordo de les hores més fosques d'alguns estius, que transmet a la primera i de forma nítida totes les coordenades del terror de què està amarada. El gos d'ulls negres. Admetem que no aturia tant la cançó *Black eyed dog* si no se sabés que, una setmana després d'haver-la gravat, el depressiu Nick se suïcidaria atipant-se de Tryptizol. D'acord. Però aquells puntejors de guitarra a l'inici, com heralds subtils de la desgràcia llençats al cel, impel·lits al trot després com si emuessin l'adveniment de l'animalot, i el fil de veu musitant, simple i clar encara que ho faci en anglès, "un gos d'ulls negres truca a la meua porta, un gos d'ulls negres

em demanava més, un gos d'ulls negres sabia el meu nom", esborronarien encara que no sabessis ni un borrall del context. Les lletres simples són colpidores quan les ajusta una ment de sensibilitat privilegiada. M'imagino el gos de la mirada negra gratant a la porta de casa d'en Nick. Un gos bastant gros, pell lluent, raça indefinida i connotador d'una agressivitat tanmateix larvada. Els ulls negres són la mort i la carn que l'embolcalla la figuració del terror, el prescriptiu tràmit del dolor, la bestialitat que no s'entén. Per això les bèsties casen tan bé per a una metàfora. Provoca una pena infinita, una sensació de buidor que paralitza, el fons opac dels ulls negres. Soc una bèstia i no demanis compassió. I l'esgarrifança resultant és una sensació vulguis que no agradable, encara que la provoqui una creació atida per la por, perquè és l'emoció de reconèixer un sentiment grandios que també t'incumbeix. És sabut que l'empatia reconforta, més si us lliga, a tu i a l'ésser amb qui empatitzes, a un motiu superior, *bigger than life*.

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jordi Sunyer

ADRIÀ PUNTÍ 'L'hora del pati' (1999, Picap)

Aquest va ser el segon disc d'Adrià Puntí en solitari i la confirmació definitiva que l'invent d'anar sense la banda Umpah-Pah anava seriosament. De nou de la mà de l'osonenc Quimi Portet (encarregat de produir i *domesticar* la bèstia), el resultat va ser tant o més esplèndid que en el debut a *Pepallallarga i...* (1998). El disc s'obre amb una cançó preciosa, "Coral·lí", segurament una de les peces d'amor romàntic més belles que s'han escrit mai en català amb un Puntí inspiradíssim a l'hora d'escriure: "Ratolí, flor d'anís, ets l'oliveta tendra / sense pinyol, ets de licra/ no hi cap el gris, romaní, fruit d'estiu / un bell miracle, un acudit". I d'acudit, res. L'àlbum és una obra d'art digna i àlgida de cap a peus amb altres moments estel·lars com "Sota una col" o l'esparracada "Udol". Després de *L'hora del pati* va venir *Maria* (2002), un disc dedicat sobretot a la seva mare, i al cap de molts –massa– anys,

La clau de girar el taller (2015), un dels últims discos que vaig comprar a l'enyorat Mallot de la Margot de Manlleu i que el de Salt va dedicar sobretot al seu pare. Puntí, amb els seus alts i baixos d'ànim i de salut, segueix actiu i ja fa temps que s'especula amb la possibilitat que reaparegui amb un nou àlbum a sota el braç. Seria una gran notícia. I crec que de cara al 2024 hi ha més possibilitats que aparegui un nou disc de Puntí que no pas que arribi la independència. Per demanar, però, que no quedi. Ho volem tot.

NOTES

Torna Paul Fuster després de set anys de silenci

Paul Fuster ha tornat. El carismàtic i esmunyedís cantautor nord-americà de pares catalans ha tornat a donar senyals –musicals– de vida després de gairebé set anys de silenci sense editar cançons ni treure discos. Aquesta mateixa setmana, doncs, Fuster ha reaparegut publicant un EP amb quatre cançons que es titula *Organ-ism, conception to redemption*. En aquest treball hi retrata el cicle de vida d'un idilli suposadament amorós distribuït amb quatre moviments amb una il·lustració feta expressament per a cadascun d'ells. Com ja és habitual en la feina de Fuster, l'artista s'ho ha fet

tot. S'ha fet càrrec de la gravació, la producció i també de cantar i tocar la totalitat d'instruments que hi sonen. Fuster es va donar a conèixer a Catalunya el 1998 amb la publicació de *36 weeks*, el seu primer disc. Un any abans havia visitat Cardona, la vila natal de la seva mare, i va decidir quedar-s'hi una temporada (encara hi viu). Després del disc de debut en va publicar cinc més, el penúltim, *Repte*, en català. L'any 2013 va fer una gira per tot Catalunya en una bicicleta feta també per ell

mateix i el 2016 havia publicat *Go/Between*, el seu darrer treball fins ara. Des de llavors, Fuster pràcticament havia desaparegut del mapa i no se'n sabia res. Afortunadament, però, el geni de Cardona (fill del prestigiós cardiòleg Valentí Fuster) ha tornat. Esperem que sigui per una llarga temporada.

EL TEST Gener Salicrú

Primer instrument que vas aprendre a tocar? A part dels instruments Orff i la flauta de bec, el clarinet. **Primer grup del qual vas formar part?** L'Agrupació Musical del Maresme. **Primer disc que et vas comprar?** *No te olvides la toalla cuando vayas a la playa*, de Puturrú de Fuá. **Quants discos tens?** Uns 400. **Salva'n tres.** *Greatest Hits* de Queen, l'antologia dels Beach Boys i *East European Music for Clarinet*, de K. Dohnal. **Grups o músics de capçalera.** Hayedeh, Jobim, Gasparyan, Vocal Spectrum i Ravel. **Un concert (com a públic) per recordar.** La Sisena de Mahler.

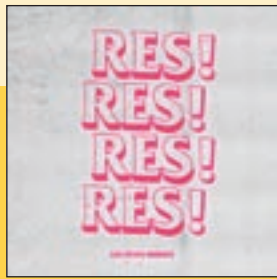
NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

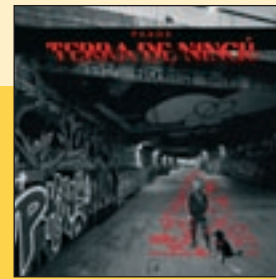
BONESTORM 'Una mort de la plana'

Deu anys després d'esclatar, la tempesta de punk i rock dels vigatans Bonestorm continua descarregant. L'últim capítol –si no vaig errat crec que ja és el cinquè– és *Una mort de la plana*, un decàleg de mala llet amb deu talls on Francesc Garcia (veus i guitarres) continua demostrant el seu talent innat per explicar històries properes ("Riera major", "Guilleries...") amb ritmes esmolats i potser un pèl menys accelerats que en treballs anteriors. En aquesta ocasió, a més, el baix i els arranjaments han anat a càrrec de Vidal Soler. Mola.

RES! 'Les teves merdes'

El punk no ha mort. Almenys a casa nostra. I si no pareu l'orella al segon llarga durada de la banda de Barcelona Res!, després del seu debut *Sou tots uns fills de puta* (autoeditat, 2022). Sense virtuosismes, a crits i anant de dret a barraca. Així són els vuit temes d'un disc que es fa curt. L'àlbum s'obre amb "No ens cal nom" i segueix amb costumisme a "Kebab de proximitat". Després sona "El que tu vulguis" i "President", un tema de només 16 segons que no sabem si va per Aragonès o Sánchez on deixen clar que "no et volem més".

PKAOS 'Terra de ningú'

I segueixen apareixent nous noms a l'escena del rap en català. Un dels darrers és el de Pkaos, una rapera de Sants que acaba de treure el seu primer LP, *Terra de ningú*, on combina diferents estils com el dril o el trap amb lletres de reivindicació social (en català però amb molt castellà col·loquial pel mig). El treball té 12 temes i un dels més rodons és "Blabla", on canta "ella es comunista pero viste de marca / plora que anem ràpid, la que guanyo sé jugar-la / el seu discurs té més cante que el feminist del zara". Pompeu Fabra s'esgarrifaria però és el que hi ha.

7è CONCURS NARRATIVA CURTA LA GRALLA - 1r PREMI

SEHER, ON ETS?

Griselda Guiteras Sans Castellterçol

Il·lustracions: Maria Peix

He despertat enmig de la foscor. Tinc la boca seca i els ulls em piquen. Sento sorolls, però no soc capaç d'identificar-los, perquè sonen molt lluny. El cap em fa mal. Em toco el cabell, el tinc ple de pols i noto un líquid calent als dits. Sang. Tinc un cop fort, per això em dec sentir desorientada. Palpo al meu voltant. Una forquilla, vidres trencats, una ampolla de plàstic. És aigua? Aigua! Obro l'ampolla amb les mans tremoloses i faig un glop ben llarg que em treu la pols de la gola. I un segon glop. I després paro. On soc? És una sala força petita, mal il·luminada i gens ventilada. Costa respirar-hi. Demano si hi ha algú. No hi ha contesta. Pregunta, una mica més fort, si algú em sent. Res. Crido, crido tant com em permeten els pulmons. I acabo tossint, enmig del silenci. M'he cansat molt i no ha servit per a res. Intentaré dormir una mica i, quan em torni a despertar, ja miraré d'esbrinar on caram soc.

Puc estirar els braços, puc estirar les cames, em puc tombar de costat. Però no m'atreveixo a aixecar-me. Ni tampoc m'atreveixo a caminar. I si hi ha trampes? I si les parets són falses? I si fora d'aquí està passant alguna cosa dolenta? Ara mateix, sento por. Sobretot por de la incertesa. Por de quedar-me sense aire. Por de no trobar un camí de tornada. Por que el món ja no sigui el meu món. Així que crec que és millor que em quedi quieta. Escoltant. Pendent de si percebo algun soroll conegut. O algun moviment, aquí, dins la sala. O fora. Tot i que, on deu ser, fora?

Tinc set. Ja fa molta estona que m'he acabat l'aigua de l'ampolla. Però la gola torna a estar eixuta, els meus llavis estan ressecs. He sentit un clip-clop, clip-clop familiar. Com quan la dutxa de casa, plena de calç, degota. Estiro el braç cap on sento el soroll i se'm mulla la mà. Una petita font? Estic de sort, doncs. Mentre la font raja, hi poso el palmell i me'l llepo. No és la millor aigua que hagi tastat mai, però alleuja. Passades unes hores, però, la font deixa de vessar. No hi ha cap altra aixeta en aquest lloc? Ja no demano un tirador de cervesa, ni una màquina expenedora de refrescs. Només una mica d'aigua. Amb un glop –llarg– d'aigua fresca ja faria. Llavors la trobo. Una altra ampolla de plàstic que no havia vist fins ara. El líquid que conté és calent. Potser és te? Quina mala sort, no m'agrada gens el te, malgrat que sigui la beguda nacional. Obro l'ampolla i arrufo el nas. Efectivament és te, calent i una mica pudent. No hi pot haver res pitjor, hòstia! Però tinc tanta set que m'hauré d'empassar el líquid. Tot i el fàstic que em fa, té un punt de reconfortant.

M'haig d'arreglar una mica els cabells. No m'agrada anar tan despenjada. Però no sé pas on tinc la bossa. A dins sempre hi porto un raspall, gomes elàstiques, clips i una mica de laca. M'atabalo si el cabell em cau sobre la cara, sobretot a la feina. Em desconcentra. He trobat un tros de roba que no fa servir ningú i que m'anirà perfecte per fer-me un turbant. Sempre m'ha agradat enrotllar-me els meus rínxols sota un turbant. Els domina, els endreça i fa que ressaltin els meus ulls verds. Ara me'ls pintaria, els ulls. Però encara em piquen. I la sala segueix sent massa fosca. Cap mirall a la vista, tampoc.

El que porto pitjor és l'avorriment. De veritat que no sé on s'ha entaforat la gent. Fa molta estona que no se sent massa res. Ni la ràdio encesa d'un veí, ni el brogit del trànsit, ni l'animada

xerrameca del mercat, ni el lladruc d'un gos, ni la melodia dels músics de carrer, ni la crida a l'oració des del minaret. Fins que no vingui algú, doncs, em distrauré fent el soroll que no sento. Recordo poemes que vaig memoritzar de petita, canto el tema de moda que tothom balla a les discoteques, recito les meves pregàries. I m'agafa per enumerar tots els ossos del cos, com quan estudiava. Començo pels dits del peu i vaig pujant: falanges, tibia, peroné, ròtula, fèmur, sacre, pelvis, costelles... Una estranya distracció que fa que els minuts, o les hores, passin. Crec. Perquè ja no sé si fa minuts, hores o dies que soc aquí.

Fa fred. No suportó el fred quan haig de fer la migdiada. A casa, normalment, m'agafó una vella manta que era de l'àvia. És lletjota, amb unes grans flors roses encerclades de fulles grogues, dos colors que combinen fatal. Però m'hi embolcallo i soc capaç de recordar, fins i tot, l'olor que feia ella. Sabó de cendra, comí, menta fresca. Tapada amb la manta de l'àvia Feriha em sento abraçada i estimada i el son és més plaent. Però ara no la tinc, la manta. I el fred em fa tremolar. Algun altre tros de roba hi hauria d'haver per aquí. O no som terra de teixidors? Si és que encara soc a la meua terra, és clar. Regiro armaris, obro calaixos, busco entre caixes i finalment palpo la punta d'una tela. L'estiro i estiro, i és prou gran per cobrir-me tota. L'abraço com si fos la manta de l'àvia i dormo plàcidament.

Que bons que són els dàtils. Me'n menjaria sempre, cada dia, tota la vida. Una fruita tan simple, tan dolça, tan energètica i tan punyetera de preparar. Perquè s'han de baixar de la palmera, s'han de bullir, pelar, macerar en aigua perquè perdin l'amargor, tornar-los a banyar en aigua calenta, cuinar-los set hores amb sucre. Set hores! Una feinada. Però, quina delícia. I quina sort haver-ne trobat una caixeta ben plena en un racó d'aquesta presó. O d'aquest refugi, encara no ho he decidit. Els compartiria, però segueixo estant sola. Ben sola. Mentre me'ls menjo m'ha vingut al cap l'explicació airada de l'Ayaz sobre com es preparen els dàtils. Quan vaig al mercat procuro despistar-lo amb alguna pregunta sense importància. Llavors li en birlo algun. Però sempre m'enganxa, em pica les mans i m'explica, per enèsima vegada, els jornals que li costa adobar aquests fruits deliciosos. Fa cara d'enfadat, però jo sé que per sota el bigoti se li escapa un somriure. Li caic bé.

S'ha obert una finestra. O una porta. Ho sé perquè noto corrent d'aire. I sento sorolls. Ja seria hora que algú em donés alguna explicació de per què soc aquí, abandonada, a les fosques i amb els budells roncant de gana. Perquè els dàtils m'emocionen, però no atipen. Són lladrucs? Ara sí que en sento un, de gos, una bèstia que sembla haver-se tornat boja, perquè borda desesperadament. Després una persona crida, demana si hi ha algú, pregunta si algú el sent. Doncs sí, jo. Jo soc aquí, jo el sento, jo vull sortir d'aquest collons de sot fosc, fred i avorrit. Llavors noto que m'estiren de les espatlles i m'arrossegueu pel terra. Sento com els braços freguen contra el formigó desfet i rugós, i se'm fan rascades i blaus a les cuixes, i em torna el mal de cap. Només hi ha una cosa que m'alleugereix. El corrent d'aire, cada cop més present, cada cop més fresc. I més alliberador.

Em dic Seher Yilmaz, tinc 28 anys i soc metgessa

resident a l'hospital Alma Mäter d'Antioquia. El meu va ser un cas excepcional, un rescat *in extremis*, que va ser portada als principals diaris, televisions i xarxes socials de tot el món. El terratrèmol que va sacsejar el sud del meu país, Turquia, em va sorprendre mentre feia un mos a casa, després d'una llarga guàrdia a urgències. Un soroll intens, com un udol profund, va sorgir de les entranyes de la terra. La làmpada del sostre del pis va començar a fimbrar, cada cop més ràpid, cada cop més fort. El que hi havia damunt la taula, les lleixes del

menjador, el calendari penjat a la paret, tot va iniciar un ball macabre. Si el terratrèmol es va fer més intens, ni me'n vaig adonar. No en vaig tenir temps. El terra del pis es va esquarterar i les parets es van plegar sobre meu. Vaig protegir-me el cap amb els braços i la llum es va apagar. I llavors la caiguda, no sé cap a on. I els cops, la desesperació, la pols pertot arreu i, finalment, el silenci.

El terratrèmol que va afectar Turquia i Síria el febrer de 2023 va causar 50.000 morts i 120.000 ferits, entre ells jo. Alguns em van anomenar "Seher, la noia miracle" perquè vaig ser l'última persona a qui els equips de rescat van trobar viva

sota la runa. M'hi vaig passar dues-centes cinc hores, gairebé nou dies. El gos que lladrava tant era la Krissi, una heroïna de quatre potes. La gosseta va ser capaç de percebre la meua olor i la meua dèbil respiració. Les esperances de trobar supervivents decauen a partir del tercer dia i són pràcticament nul·les a partir del setè. Però l'equip de salvament holandès de la Krissi va decidir quedar-se

una mica més a Antioquia. La gossa va

mostrar nerviosisme i va marcar on era jo mentre feien una última ronda, a la desesperada, per un dels barris més castigats per la catàstrofe. Despuntava el dia. Curiós. El meu nom, Seher, vol dir "nascuda a l'alba". I Yilmaz, el meu cognom, el podeu traduir com a "valenta".

Segons els metges de l'hospital de campanya, vaig sobreviure gràcies als meus coneixements professionals, però sobretot, al meu instint. Vaig decidir no moure'm del forat on havia quedat atrapada, un lloc on hi havia una bossa d'aire. Si hagués intentat sortir d'allà probablement m'hauria quedat sense oxigen, si no m'atrapava la runa de l'edifici, totalment inestable. Durant nou dies vaig racionar el kebab que havia comprat per sopar i que, sorprenentment, em va acompanyar durant la caiguda. L'altra gran sort va ser que el venedor ambulat, per ser una clienta fidel, m'havia afegit uns dàtils dins la caixeta del kebab. L'aigua de les canonades i els dipòsits dels lavabos, que degotava entre les parets destrossades, em va hidratar durant uns dies. Després, em vaig beure la meua pròpia orina.

Em van trobar embolcallada en unes estovalles. Devia passar fred, perquè només anava vestida amb una samarreta de tirants.

Havia utilitzat la camisa per embolcallar-me el cap, on tenia un bon trau. Amb aquest improvisat turbant, havia aconseguit aturar l'hemorràgia. Els equips de rescat va arribar fins a mi apuntant bigues rebregades i fent un túnel segur, però estret. Van poder treure'm a la superfície agafant-me pels braços i tibant amb força. Mai em vaig queixar. Els rescatadors em van explicar que semblava que resava.

Però quan van afinar l'orella, van sentir que anava murmurant: costelles, estèrnum, escàpula, clavícula...

Escolta el pòdcast dels relats del 7è Concurs de Narrativa Curta La Gralla

Col·laboren:

La Gralla

INSTITUCIÓ PUIG - PORRET
FUNDACIÓ PRIVADA CATALANA

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

293

Segimon Serrallonga i Morer

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Continuant amb els articles d'homenatge a gent emblemàtica d'Osona, avui parlarem de **Segimon Serrallonga i Morer**, poeta, filòleg i escriptor català que va néixer a Torelló el 12 de desembre de 1930.

Serrallonga va començar a anar a l'escola pública catalana el curs 1933-34. Després dels anys turbulents de la guerra i la immediata postguerra, el 1942 va ingressar al seminari. Primer va estudiar cinc cursos d'humanitats a la Gleva i més tard va anar a Vic, al seminari major, on va estudiar filosofia i teologia. Pel seu compte va aprendre català, idiomes, literatura i piano.

A la Gleva va escriure els primers poemes que van tenir una continuïtat amb l'obtenció d'un premi de poesia, el 1951, al certamen de Cantonigròs. Aquell any, el grup de poetes del seminari de Vic van editar clandestinament un recull de poesies amb el títol *Estudiants de Vic 1951*. En aquella època va conèixer el poeta Carles Riba que va marcar definitivament la seva obra.

El 1954 va ser ordenat sacerdot i va ser destinat primer a la parròquia de Seva, i més tard a la de Manlleu. Gràcies a la intervenció de l'eclesiàstic i filòleg vigatà, Antoni Griera, a partir de 1957 va poder anar a estudiar filologia a la Universitat Catòlica de Lovaina.

A causa d'una tuberculosi va passar un any i mig de convalescència al sanatori universitari d'Eupen. Finalment, el 1963 es va llicenciar en filologia clàssica amb un estudi sobre Èsquil. Aquell mateix any va tornar a Vic i va ser nomenat professor de llatí, grec i francès al seminari. També va exercir de professor a l'escola religiosa l'Escorial.

Entre 1964-1967 va dirigir la revista de Vic *Inquietud artística* i va traduir del grec els llibres de la *Bíblia*, "Saviesa" i "Eclesiàstic". El 1974 va publicar *Eixarms*, on va aplegar la seva obra poètica escrita fins aleshores. Va escriure crítica literària a diaris i revistes com *l'Avui*, *El 9 Nou*, *Els Marges* i *Serra d'Or*. Va ser un dels fundadors i membre destacat de la revista de poesia *Reduccions* des de la seva aparició el 1977, juntament amb Miquel Martí i Pol, Ricard Torrents, Lluís Solà i Jordi Sarrate. Quan aquell any es va fundar l'Escola Universitària de Mestres de Vic hi va exercir de professor i paral·lelament va estudiar a la Universitat Autònoma de Barcelona on es va llicenciar en Filologia Catalana.

El 1968 es va afiliar al PSUC i va participar activament en l'Assemblea de Catalunya i al Congrés de Cultura Catalana. El 8 de desembre de 1974 fou un dels 67 detinguts arran de la reunió de la permanent de l'Assemblea de

Catalunya celebrada en el Col·legi de les Escolàpies de Sabadell.

De la seva obra poètica, al llarg de vint-i-cinc anys, va aparèixer el llibre *Poemes: 1950-1975* (1979) amb un pròleg del professor Joaquim Molas. Aquella obra va rebre el premi Crítica Serra d'Or de 1980.

Durant molts anys va exercir la docència al batxillerat. També va impulsar els estudis universitaris de Vic on va impartir classes de literatura i va assessorar l'editorial EUMO. Va traduir obres com *Les noces del cel i l'infern* de William Blake, *Me-ti: llibre dels canvis* de Bertolt Brecht i una selecció de poesia assíria, babilònica, egípcia, hebrea, grega i llatina publicada pòstumament amb el nom de *Versions de poesia antiga*.

Va dirigir la biblioteca dels estudis universitaris des de l'any 1991 que el 1997 es converteix en la biblioteca de la Universitat de Vic. Amb motiu de la seva jubilació, l'any 2000, apareixen números monogràfics dedicats a Serrallonga a les revistes *Miramarges* i *Reduccions* i, el 2001, l'editorial EUMO publica una *Miscel·lània Segimon Serrallonga*. Mor el 10 d'abril de 2002.

Fonts: <https://www.uvic.cat/es>
<https://www.escriptors.cat>

ALEGRIA INTERIOR

Jordi Soler / jordi@alegriainterior.com

Shinrin-Yoku

Recordo que fa uns quaranta anys, quan va arribar al mercat el ZX Spectrum, vaig quedar totalment enlluernat pensant en les infinites possibilitats d'aquell fabulós aparell programable. Funcionava amb cintes de casset i hi podies carregar jocs o escriure els primers programes senzills a base de temps i paciència. No obstant la meva il·lusió, vaig haver d'esperar uns anys i fer guardiola abans no vaig poder comprar el meu primer ordinador personal. En aquella època, tenir un ordinador era un luxe reservat a les empreses o a les butxaques privilegiades que s'ho podien permetre, ja que fora de la vessant lúdica o de programació poca cosa més podies fer-hi.

Avui en dia les coses han canviat molt i m'atreveixo a dir que l'ordinador de torre que tinc a casa deu ser l'andròmina més vella que figura en el meu inventari tecnològic. Els assistents de veu i els sensors que ens acompanyen en el nostre dia a dia de forma imperceptible fa que sense adonar-nos de la seva presència tinguem una vida molt més fàcil, però que ens obliga a no baixar la guàrdia i fer-nos conscients que tot té una contrapartida. La infinitat de sensors que ens ajuden a guiar el cotxe o fer-lo més eficient energèticament, la facilitat de triar un contingut audiovisual segons les nostres preferències o incorporar la intel·ligència artificial

en les nostres vides són ajudes molt llamineres que ja no tenen marxa enrere, però cal adonar-se que si ens deixem engolir per la tecnologia i permetem que els nostres sensors interns es rovellin podem perdre'ns fàcilment i trobar-nos dirigits exclusivament per factors externs superflus.

Per ajudar a reactivar aquests sensors interns només cal posar-hi la nostra atenció i fer un exercici d'autoobservació. Observem els nostres pensaments quan anem a dormir i quan ens despertem, observem igualment la qualitat dels somnis, observem el temps que dediquem als pensaments tòxics al llarg del dia, observem el tracte que oferim a les persones del nostre entorn de forma habitual, observem i escoltem el nostre cos. Això sí, cada exercici d'autoobservació cal fer-lo sense judici i amb l'únic propòsit de posar-hi consciència. Si li dediquem temps i afinem més l'oïda interna fins i tot és possible que també aparegui la solució que cal aplicar en cada cas.

Al Japó, fa quaranta anys, quan jo estava hipnotitzat amb l'aparició del primer Spectrum, van incorporar el que ells anomenen "Shinrin-Yoku", o dit d'altra manera, "els banys de bosc". És curiós com un dels països del món més vinculat a l'ús de la tecnologia ha estat capaç d'engegar aquesta iniciativa tan regenerativa que consisteix en dedicar

unes hores a passejar per un espai natural i tranquil amb el propòsit de sentir novament el soroll de les fulles dels arbres mogudes pel vent en lloc del soroll del trànsit de la capital.

Aquest "bany de bosc", a part d'aportar un munt de beneficis per la salut, ser un acte de meditació en estat pur i abaixar el nostre interruptor tant tecnològic com mental, ens ha de permetre recordar quines són les nostres arrels i quines han de ser les nostres prioritats. Queda clar que per als practicants del Shinrin-Yoku és més important practicar el silenci tot sentint la veu del bosc que no pas acabar confonent l'assistent de veu amb el seu terapeuta particular. Salut a tots.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

OLI EN PREUS MÀXIMS

Pocs temes de conversa hauran estat més generalitzats durant l'estiu (cas Rubiales a part) que el preu de l'oli d'oliva. Està perfectament justificat. Tot i que el cicle tradicional d'aquest producte és que a un any de bona collita en segueixi un altre de menys favorable, el rigor climàtic, amb una sequera persistent i temperatures inusualment elevades, ha comportat que s'hagin encadenat dues temporades negatives. Amb menor oferta al mercat i una demanda que, com a mínim, ha estat estable si no superior, els preus s'han incrementat d'una manera més que perceptible. En el mercat d'origen, els preus són a prop de triplicar el preu de fa un any. La collita d'oliva es farà al novembre, però encara que la climatologia fos favorable en les properes setmanes, l'escassetat de fruit fa inviable que sigui una temporada profitosa, com tampoc ho ha estat en altres productes agraris per completar amb un any molt complicat per al camp.

La principal circumstància del fort increment dels preus és la climatològica, però hi ha alguns factors de comercialització que també hi contribueixen (que s'exposaran més endavant). Arran de la climatologia, i després d'un primer exercici negatiu l'any passat, amb una reducció del 56% respecte de l'exercici anterior, sense que l'esperada recuperació hagi arribat aquesta temporada. Les previsions apunten que la producció serà encara més baixa en un moment en el qual els estocs també estan tensionats. Hi havia poc oli en estoc i la perspectiva d'una segona temporada negativa ja ha generat els primers moviments alcistes en els mercats. Com en altres sectors alimentaris, les expectatives de futur alteren els preus. En el cas de l'oli d'oliva hi ha un petit matís, perquè els preus elevats hi juguen clarament en contra si tenim en compte que els consumidors tenen a l'abast alternatives més barates, si bé de menor qualitat i menys saludables. Sigui com sigui, ha començat un cert acaparament de producte en la perspectiva que la tendència de preus serà alcista. És un nou exemple de profecia autocomplerta.

Alguns informes apunten que el sector ja ha hagut d'encaixar el primer cop. Quan l'oli supera els 4,5 euros per litre, una part dels consumidors,

els de menor poder adquisitiu, ja busquen aquestes alternatives. Amb posterioritat a aquesta barrera, les reduccions de vendes es van limitant, perquè les classes mitjanes encara tenen preferència per l'oli d'oliva, però ara està per veure en quin punt torna a produir-se una deserció notable de consumidors. Malgrat que algunes veus del sector assenyalen que les informacions sobre les alces de preus són perjudicials i espanten els compradors particulars, el cost tendeix a incrementar-se i la xifra dels 12 euros per litre apareix en l'horitzó com un risc.

Un desplaçament del consum d'oli d'oliva cap a altres varietats més econòmiques suposaria també un pas enrere en la voluntat d'establir formes de

comercialització més centrades en la qualitat i el valor afegit. Els esforços per vigoritzar un producte central en els beneficis de la dieta mediterrània amb graus valors organolèptics i saludables, en molts casos amb suport oficial afegit, se'n poden anar en orris si persisteixen els preus elevats. És un temor justificable perquè els clients costen de guanyar, però també de recuperar un cop s'han perdut.

Aquesta situació també es dona en el mercat internacional. L'estat espanyol és el primer productor i el primer exportador d'oli d'oliva. Amb una segona mala collita consecutiva amb repercussió sobre el preu, es pot donar la circumstància que altres països competidors, la major part dels quals a l'àrea mediterrània, que hagin tingut una climatologia menys desfavorable, tindran de ben segur la temptació de presentar-se en la batalla del mercat amb l'arma d'un preu més beneficiós.

És en aquest àmbit en què cal esmentar alguns dels deures que els productors espanyols (no tant els catalans, amb una aportació reduïda en el sector global de l'Estat) han deixat de fer en el passat. Sovint, aquests productors han optat pel camí fàcil: exportar per volum i no tant per qualitat. Han venut part de la producció a granel a països com Itàlia, que si bé importa perquè la seva producció és insuficient per abastir el que és el principal mercat mundial, aprofitava una part d'aquest oli per exportar-lo un cop envasat (i, en el passat, fins i tot etiquetat com si fos italià). És cert que així hi ha un estalvi de costos de producció, de distribució i fins i tot, de promoció, però es perd sobirania. Haver generat una indústria que, més que exportar a l'engròs hagués exportat producte acabat hauria contribuït a generar més marca i a comercialitzar amb preus més elevats que ara, quan venen maldades, s'hauria corregit sense tantes alces de preu amb l'única renúncia dels marges com una inversió per al futur.

Els experts assenyalen encara altres aspectes, més estretament vinculats al cultiu (més extensió de regadiu, fórmules de reg més precises, llavors més adaptades als rigors climàtics...) perquè l'oli deixi de tenir tantes dependències. Mentrestant, la previsió és que els preus elevats es mantindran almenys alguns mesos més.

FREPIK

INDICADORS

Caiguda hipotecària

La signatura d'hipoteques sobre habitatges va caure un 23,2% durant el juny a Catalunya respecte del mateix període de l'any passat, fins a 5.336. Segons les dades de l'Estadística d'Hipoteques de l'Institut Nacional d'Estadística (INE), és tracta de la segona xifra més baixa del 2023, per darrere del mes d'abril. En comparació amb el maig, durant el juny la signatura d'hipoteques va retrocedir un 7,3%.

Represa automobilística

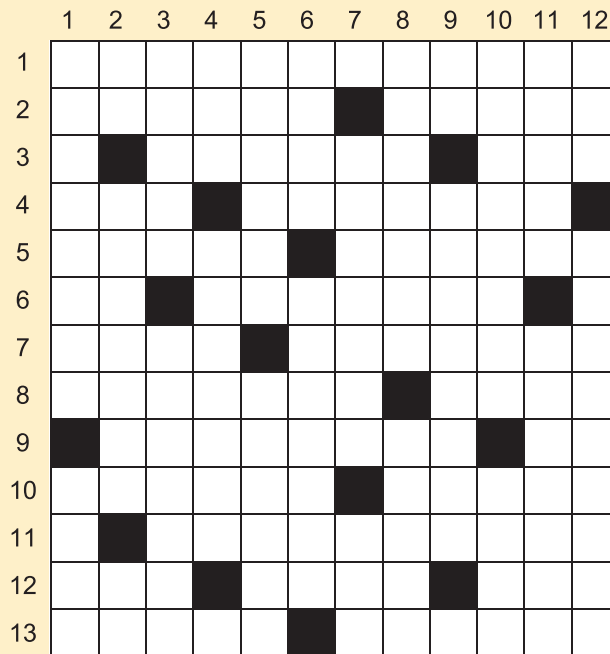
Les matriculacions de turismes han augmentat un 21,2% durant l'agost a Catalunya respecte del mateix període de l'any passat, fins a 7.528 vehicles. Segons la patronal Anfac, la xifra és inferior als turismes venuts durant el juliol, però es tracta d'un comportament habitual per les vacances. En els primers vuit mesos de l'any, Catalunya ha matriculat 77.552 turismes, un 18,7% més que fa un any.

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. Dur-la o no dur-la: vet aquí la frontera entre el ciutadà i el malfactor (segons el guripa) / 2. Rememorar. Quatre cotxes emmarcats corrent pel món com guillats / 3. Un parell de catets. Quan no n'hi ha tothom es desespera. Transversalització del país / 4. Hidrocarbur de setí. Si no del tot adreçada, almenys recta / 5. Corbar fins a contorsionar la Carrà. S'aprèn de la manera més conservadora / 6. Típica ans indolora. La Vanessa hi estava tan bé que hi cantava. Mica de mica / 7. Soldre. Magistral execució de l'Iniesta: rasa i cap enrere / 8. Inverteixo l'ordre de les coses, que no del mot. Segon plat, el que raja / 9. Immediat superior dels decurions. Ai, el cor d'en Quim! / 10. Banda sonora d'un rusc multitudinari. Fa que un vegetal esdevingui glumífer / 11. Un parell més. De l'ensenyament que sol comportar un cate en ètica / 12. Ajuntà a la facultat. Xalet rus a la Bisbal. Enigma a mitges / 13. Fetus deformat per la barra de sostenir bobines. Guix per escriure a la pissarra en la foscor.

VERTICALS: 1. Llatinòrum per suprimir de l'original. Només se sap que era inflat quan es desinfla / 2. Ovní matriculat. Si disseco l'angle?: encara pitjor! Llenç de baix pressupost / 3. Fa riure, que sigui un tebeo modern. Progressis com un historiador / 4. Cau en mala posició. Sembrava als plecs del propi cervell. Centre de totes les enveges / 5. Peresa de buscar la sala on veuríem l'amfibi. Galls dindi importats del sud / 6. Porgador de gra. Afaites fent ràpides mesures / 7. A la vençuda va la

tercera. Pencaire de galera. Estan en consonància amb el Quebec / 8. Habilidadosa, manyosa. Tant li fot tot, com que no hi ha diferència... / 9. L'àvia abstèmia. Feblesa de cor que no es cura amb romanços. L'únic d'avui que perviurà en el demà / 10. Una clarissa en una cleda?: no ben bé, un tancat militar. Primera residència / 11. Os en honor d'Ilion, l'antiga Troia. Per culpa seva tothom considera el ferro un pesat / 12. Ixo de qualsevol manera, com un cul de briox. Creixement artificial, empresarialment situada a la capital.

SUDOKUS

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: difícil

	2					6		
3				6				
		1		8		4	7	5
	8				2			1
7	4			6	3	5		
		2	5				9	
								4
2	7	6	3				8	9
			4	5			6	

Dificultat: fàcil

					8	7		2
	6		4			3		
	2		5	3				4
5		3	7					8
4				6				
							4	7
8	7			6		4	9	2
				8		4		
2					3	5		

QUADRE NUMÈRIC

1	+		-		7
-		+		-	
5	+		-	9	3
-		+		-	
3	-		-	6	-7
-7		19		-13	

SOPA DE LLETRES

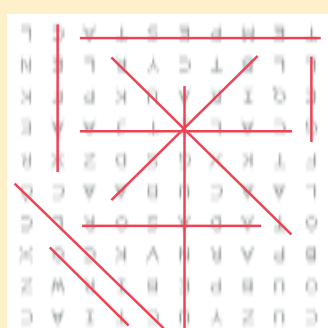
C	U	Z	Y	U	C	T	I	A	C
O	U	B	P	E	B	I	R	W	Z
B	P	A	R	N	V	K	C	O	X
O	T	A	D	A	S	O	R	L	C
L	A	A	C	U	B	A	A	C	O
F	T	K	X	G	S	D	7	X	R
G	C	A	L	I	T	J	A	À	E
E	Q	I	R	A	U	K	P	F	K
L	L	B	T	C	Y	R	L	E	M
T	E	M	P	E	S	T	A	C	L

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Aiguaneu
- Brisa
- Calitja
- Cicló
- Gel
- Rosada
- Ruixat
- Tempesta
- Tro
- Xàfec

SOLUCIONS

		19		-7
		4		-7
		7		
		8		

8	1	3	4	5	9	2	6	7
2	4	7	6	3	1	5	8	9
6	5	9	7	2	8	1	3	4
1	3	2	5	4	7	8	9	6
7	9	4	8	1	6	3	5	2
5	8	6	3	9	2	7	4	1
9	6	1	2	8	3	4	7	5
3	7	5	1	6	4	9	2	8
4	2	8	9	7	5	6	1	3

2	4	6	9	7	3	5	1	8
1	3	9	2	8	5	4	7	6
8	7	5	6	1	4	9	2	3
6	8	2	3	5	9	1	4	7
4	9	7	8	6	1	2	3	5
5	1	3	7	4	2	6	8	9
7	2	1	5	3	6	8	9	4
9	6	8	4	2	7	3	5	1
3	5	4	1	9	8	7	6	2

1	D	O	C	U	M	E	N	T	A	C	I	O
2	E	V	O	C	A	R	R	A	L	L	I	X
3	L	V	A	R	E	Ç	A	D	A	D	A	X
4	A	R	C	A	R	M	U	S	I	C	A	M
5	T	I	P	A	R	A	D	I	S	I	C	A
6	T	I	P	A	R	A	D	I	S	I	C	A
7	U	S	A	R	A	D	I	S	I	C	A	P
8	E	V	E	R	S	S	T	O	T	A	L	L
9	C	E	N	T	O	R	I	O	G	L	U	M
10	B	O	N	I	O	R	G	L	U	M	A	V
11	L	L	C	A	T	E	O	U	E	T	I	C
12	U	N	I	S	B	A	I	S	B	A	E	N
13	F	U	S	E	T	C	L	A	R	I	O	

Dificultat: difícil

Dificultat: fàcil

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Sergi Soler Ordeig

'The Equalizer 3'

D'Antoine Fuqua

Pagar justos per pecadors

La tercera entrega de *The Equalizer*, en ser l'última, busca donar una redempció digna al personatge de Denzel Washington, un home singular per la seva bonhomia, que contrasta amb la seva facilitat per posar fi a vides. És a partir d'aquí que els arguments d'aquesta saga enganxen pel seu contrast entre justícia, amor fraternal i violència.

Aquest últim film, però, no ha volgut ser un episodi més, i la nova fórmula no ha sigut tan eficaç com les anteriors. Aquí el Denzel el veiem a Itàlia, allotjant-se a un poblet que no és altra cosa que l'al·legoria del paradís. Hi ha uns mafiosos dolents i uns quants corruptes, però el poble és bo i just. L'igualador, doncs, haurà de fer una feina més. Ara bé, aquí els compassos canvien, i no trobem un ritme ascendent, com en les altres, sinó una cocció a foc lent que va desplegant diferents elements d'exotisme i episodis de tendresa seguits d'altres de cruels. El fil narratiu es perd entre tanta elegia al comerç de proximitat i als vincles propers dels veïns poble, retratats superficialment. Els episodis de violència, que són els que amb més avidesa esperem, venen acompanyats d'una aura romàntica i de decadència que no satisfà, i el tint de condèndència ianqui no intenta dissimular-se en

cap moment.

La justícia impartida per en Denzel, si se'n pot dir justícia, satisfà totes les nostres necessitats venjatives i descarrega la nostra ràbia contra la gent que ens fa mal i ens domina. És possible que no hi hagi res millor que veure el teu maltractador brutalment ajusticiat, i els films d'*Equalizer* s'encarreguen de complir aquesta fantasia; en Denzel és la materialització carnal de pagar justos per pecadors, i amb un interès que es cobra amb sang i vides de més. El problema, reitero, és que en aquesta tercera entrega, a part d'un argument i un ritme un pèl desconcertant, els americans han anat a territori estranger i han fet el de sempre, ensenyar com cal fer les coses amb tanta seguretat com brusquedat.

El que fa més gràcia constatar és que la retirada a ambients més rurals és un fenomen global. Que una saga tan popular i que passava a la gran ciutat hagi acabat declarant que la millor vida que pot dur-se és a un poblet amb bona gent, encara que ho faci de la manera més xarona i tòpica possible, revela un cert malestar en la gent de ciutat, que sembla que torna a pensar que són justament les grans urbs i el poder i tota la pesca el niu de tots els problemes.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

Els monòlegs d'El Monaguillo, al Teatre Auditori de Granollers

'¿Sólo lo veo yo?'. El Monaguillo. Teatre Auditori de Granollers. Dissabte, 9 de setembre, 18.00.

Sergio Fernández, *El Monaguillo*, torna amb un espectacle molt divertit que inclou els seus millors monòlegs, una antologia de les seves reflexions i un passeig per la seva infància amb les pel·lícules que més l'han marcat. El resultat és una gran festa per a tothom. Fernández és a punt de celebrar els seus 20 anys dalt dels escenaris.

Els Figa Flawas, a Viladrau

Figa Flawas. Pavelló municipal. Divendres, 8 de setembre, 24.00h.

Els Figa Flawas, un dels grups catalans de pop de més èxit del moment, actuaran a Viladrau aquest divendres en el marc de la festa major. Els valencs Pep Velasco i Xavier Cartanyà presentaran alguns dels temes que més han sonat aquest estiu, en una combinació de música llatina, reggaeton i música urbana.

ORIGINAL

VS.

REMAKE

'The fly'

País: Estats Units

Direcció: Kurt Neumann

Intèrprets: David Hedison, Patricia Owens, Vincent Price, Herbert Marshall i Kathleen Freeman

Un científic investiga sobre la teletransportació de la matèria. Quan ho experimenta amb ell mateix observa com el seu cos comença a patir mutacions. La pel·lícula va ser un èxit tant de públic com de crítica i es va convertir en un dels fenòmens més grans de l'any per als estudis Fox, però el seu director, Kurt Neumann, no ho va arribar a saber mai, va morir abans de la seva estrena. Està considerada com un dels clàssics del cinema de ciència-ficció dels anys 50.

1958

1986

'The fly'

País: Estats Units

Direcció: David Cronenberg

Intèrprets: Jeff Goldblum, Geena Davis, John Getz, Joy Boushel, Leslie Carlson i Carol Lazare

En aquesta versió, director i actor aconsegueixen transmetre empatia al voltant d'un ésser carismàtic i tràgic del qual l'espectador arriba a sentir la seva descomposició i transformació, conservant trets humans durant el major temps possible, evitant que la transformació sobre la qual gira la trama fos immediata, com passa al film original. A banda, es relata la relació d'amor amb la seva companya i com aquest es va transformant paral·lelament a la metamorfosi.

Nova Biotrituradora B10-AI

La nova B10-AI t'estalvia feina i temps, convertint en llavor tot el material que tritura gràcies a la nova tecnologia intel·ligent SEEDSEED®.

No sabem com serà la jardineria del futur, però Vicreu hi serà.

Biotrituradores
des de 200,00 €

Jardineria intel·ligent
T 93 889 33 52
© vicreu
vicreu.net

VICREU

BIOTRITURADORES